Rapport 52/2016 • Utgitt oktober 2016

Ringvirkningsanalyse i havbruksbedrifter Nova Sea AS

Roy Robertsen, Tom Sebulonsen (Capia AS) & Marie Nyberg Håland

Nofima er et næringsrettet forskningsinstitutt som driver forskning og utvikling for akvakulturnæringen, fiskerinæringen og matindustrien.

Nofima har om lag 350 ansatte.

Hovedkontoret er i Tromsø, og forskningsvirksomheten foregår på fem ulike steder: Ås, Stavanger, Bergen, Sunndalsøra og Tromsø

Felles kontaktinformasjon:
Tlf: 02140
E-post: post@nofima.no
Internett: www.nofima.no

Foretaksnr.:
NO 989 278 835

Hovedkontor Tromsø:
Muninbakken 9–13
Postboks 6122 Langnes
NO-9291 Tromsø

Ås:
Osloveien 1
Postboks 210
NO-1431 ÅS

Stavanger:
Måltidets hus, Richard Johnsensgate 4
Postboks 8034
NO-4068 Stavanger

Bergen:
Kjerreidviken 16
Postboks 1425 Oasen
NO-5828 Bergen

Sunndalsøra:
Sjølseng
NO-6600 Sunndalsøra

Rapport

ISBN: 978-82-8296-443-2 (trykt)
ISBN: 978-82-8296-444-9 (pdf)
ISSN 1890-579X

Tittel: **Ringvirkningsanalyse i havbruksbedrifter** **Nova Sea AS**	*Rapportnr.:* 52/2016 *Tilgjengelighet:* **Åpen**
Forfatter(e)/Prosjektleder: Roy Robertsen, Tom Sebulonsen (Capia)AS og Marie Nyberg Håland	*Dato:* 31. oktober 2016
Avdeling: Næring og bedrift	*Ant. sider og vedlegg:* 14
Oppdragsgiver: Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond	*Oppdragsgivers ref.:* FHF 901220
Stikkord: Økonomisk- og sosial bærekraft, ringvirkninger, havbruk, Nova Sea	*Prosjektnr.:* **11659**

Sammendrag/anbefalinger:

Denne rapporten er en del av FHF prosjektet – Ringvirkninger i havbruksbedrifter

Denne rapporten er en del av FHF-prosjektet "Ringvirkninger i havbruksbedrifter". Rapporten omhandler ringvirkninger i Nova Sea AS og samarbeidende selskap. Datagrunnlaget er fra følgende selskap, Nova Sea AS, Sundsfjord Smolt AS, Tomma Laks AS, Vega Sjøfarm AS og Helgeland Smolt AS.

Den samlende økonomiske aktiviteten i gruppen er stor. Salget for alle selskapene utgjorde vel 4 milliarder kroner over to år. Innkjøp fra leverandører (varekjøp og investeringer) er 4,4 milliarder. Verdiskapningen hadde en nedgang fra 2014 til 2015, men er fortsatt samlet på over en milliard kroner og utgjør over 3 millioner per årsverk i 2015. De ansatte skattet for 48,5 millioner og skattekostnaden på selskapene var på vel 131 millioner i 2015.

English summary/recommendation:

Innhold

1 Ringvirkningsanalyse Nova Sea 1

1.1 Metode 1

2 Ringvirkninger Nova Sea 2

3 Sysselsetting 3

3.1 Skatt fra ansatte 5

4 Innkjøp 6

4.1 Innkjøp etter fylke Nova Sea 6
4.2 Innkjøp kommunefordelt 7
4.3 Innkjøp etter næringskategorier 9

4.3.1 Fôr 10
4.3.2 Transport 11
4.3.3 Varer og tjenester 12
4.3.4 Tjenester 13

5 Regionale og lokale ringvirkninger 14

5.1 Kjøp i kommuner hvor Nova Sea har lokaliteter 14

Figurer

Figur 1 Verdikjedetilnærming – måling av ringvirkninger i havbruksnæringen 1
Figur 2 Årsverk per aktivitet i 2015 – Nova Sea 3
Figur 3 Sysselsetting fordelt på årsverk per fylke (slått sammen for å beholde anonymitet)....3
Figur 4 Sysselsetting fordelt på årsverk per selskap 4
Figur 5 Antall årsverk fordelt på skattekommune i 2015 4
Figur 6 Skatt per kommune i 2015....5
Figur 7 Innkjøp fordelt etter fylke....6
Figur 8 Nova Sea, innkjøp i norske kommuner 7
Figur 9 Innkjøp fordelt etter kommuner i Nordland fylke 8
Figur 10 Innkjøp etter næringskategorier....9
Figur 11 Innkjøp over 10 millioner i underkategorier av Industri....9
Figur 12 Fôrkjøp i 2014 og 2015 10
Figur 13 Kjøp av transport og lagring, 2014 og 2015....11
Figur 14 Varer og tjenester 12
Figur 15 Varehandel 2014 og 2015....12
Figur 16 Kjøp av tjenester innenfor ulike tjenestekategorier....13
Figur 17 Aktivitetsområdet til Nova Sea og samarbeidende bedrifter....14

Tabeller

Tabell 1 Oppsummering nøkkeltall ringvirkninger 2

1 Ringvirkningsanalyse Nova Sea

Denne rapporten har data fra følgende selskap, Nova Sea AS, Sundfjord Smolt AS, Tomma Laks AS, Vega Sjøfarm AS og Helgeland Smolt AS. Vi forholder oss i denne rapporten til gruppen ved å benevne den som Nova Sea.

Leverandørinnkjøp fra havbruksaktiviteten i Nova Sea var over 2,4 milliarder kroner i 2015. Vi har mottatt en oversikt over innkjøpsverdi (eks mva) per leverandør (og organisasjonsnummer). Ved hjelp av organisasjonsnummer har vi hentet informasjon om næringskoder og kommune/fylke/region. Dermed har vi kunnet gruppere de ulike innkjøperne både på type og sted[1]. Noen av leverandørene har manglet/hatt ugyldige organisasjonsnummer, og dermed havnet i en ukjent-kategori både på type og region. Dette gjelder primært utenlandske aktører, enkeltpersoner, samt selskaper som er avviklet. For noen leverandører har vi mottatt postnummer slik at vi har kunnet koble til region, selv uten gyldig organisasjonsnummer. Ved enkelte tilfeller er ikke postadresse tilgjengelig i Brønnøysund til tross for gyldig organisasjonsnummer. Derfor vil ikke ukjent-kategoriene samsvare for region og nærings-gruppering, men likevel har vi kunnet kategorisere over 99 % av innkjøpene.

Vi synliggjør i første rekke de sosiale- og økonomiske bærekraftselementene.

1.1 Metode

Metodikken er basert på data fra Nova Sea og samarbeidende bedrifter, kombinert med offentlig tilgjengelig statistikk. Vår tilnærming til oppdraget har en innretning som vist i Figur 1. Måling av ringvirkninger vil i første rekke være relatert til den direkte sysselsetting i primæraktivitetene og de direkte innkjøpene fra avledet virksomhet som vist i Figur 1. Sysselsettingen kobles lokalt på kommunenivå basert på primæraktiviteten i selskapene.

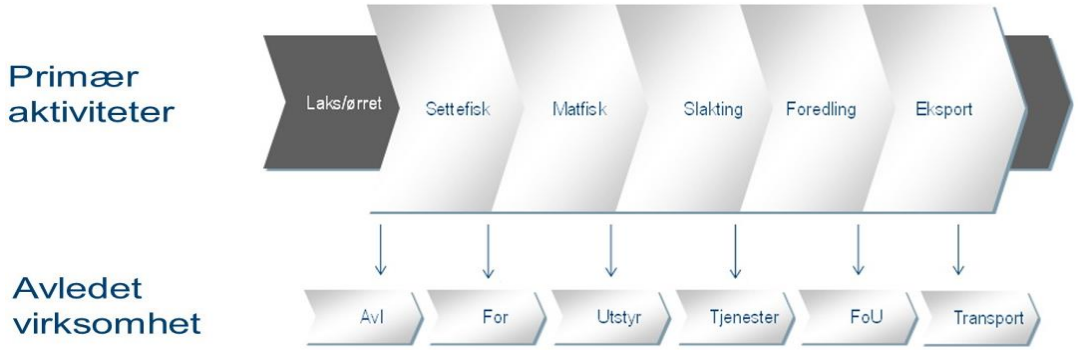

Figur 1 Verdikjedetilnærming – måling av ringvirkninger i havbruksnæringen

[1] Sted finner vi via organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret. Dette innebærer at vi i noen tilfeller knytter innkjøp til hovedkontor i stedet for lokale kontorer.

2 Ringvirkninger Nova Sea

Tabell 1 Oppsummering nøkkeltall ringvirkninger

	2014	2015	Endring %
Salg (1000 Nkr)	1 898 817	2 205 472	16,1
Leverandørinnkjøp (1000 Nkr)	1 978 037	2 433 211	23,0
Verdiskapning (1000 Nkr)	1 131 313	1 077 000	-4,8
Verdiskapning pr årsverk (1000 Nkr)	3 990	3 030	-24,1
Verdiskapning pr konsesjon (1000 Nkr)*	31 425	29 916	-4,8
Sysselsetting årsverk	284	291	2,5
Betalt skatt fra ansatte		48 500	

*36 konsesjoner

Den samlende økonomiske aktiviteten i gruppen som består Nova Sea AS, Sundsfjord Smolt AS, Tomma Laks AS, Vega Sjøfarm AS og Helgeland Smolt AS for 2015 er stor. Salget for alle selskapene utgjorde vel 4 milliarder kroner over to år. Innkjøp fra leverandører (varekjøp og investeringer) er 4,4 milliarder. Verdiskapningen hadde en nedgang fra 2014 til 2015, men er fortsatt samlet på over en milliard kroner og utgjør over 3 millioner per årsverk i 2015. De ansatte skattet for 48,5 millioner og skattekostnaden (bare for Nova Sea AS) var på vel 118 millioner i 2015.

3 Sysselsetting

Nova Sea AS med samarbeidende bedrifter sysselsetter ved utgangen av 2015, 291 årsverk.

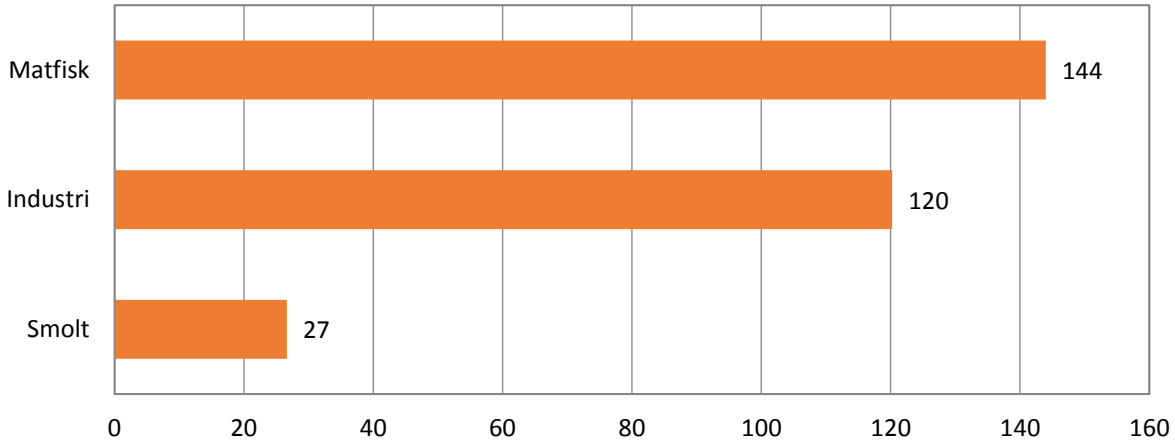

Figur 2 Årsverk per aktivitet i 2015 – Nova Sea

Matfisk, industri og smolt er de aktivitetsområdene hvor Nova Sea skaper flest årsverk. Matfisk og industri (slakting/videreforedling) topper listen med til sammen 264 av de 291 årsverkene som blir sysselsatt. Nordland er det fylke hvor det jobber flest innen alle tre kategoriene med 283 årsverk, hvor Lurøy og Meløy er kommunene med mest aktivitet. Dette vil si at kun 8 årsverk bor/skatter utenfor Nordland fylke.

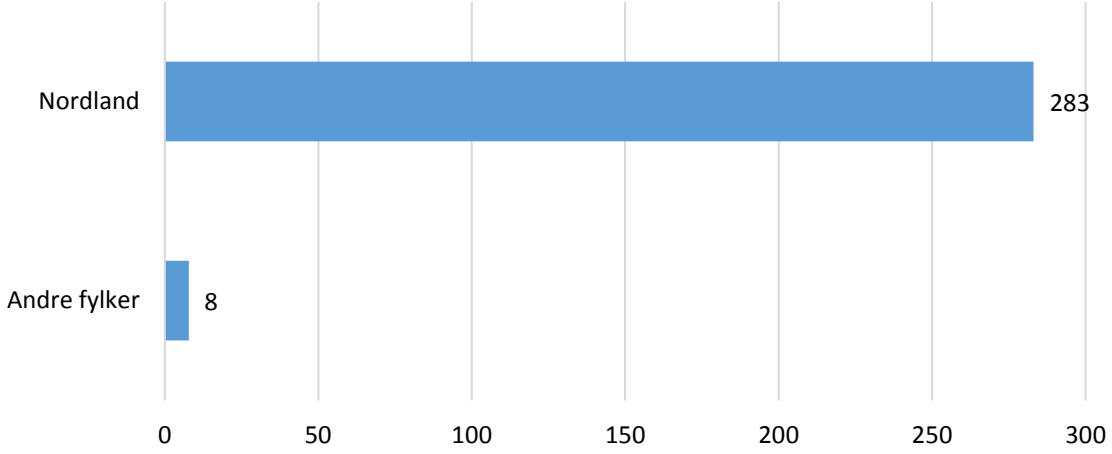

Figur 3 Sysselsetting fordelt på årsverk per fylke (slått sammen for å beholde anonymitet)

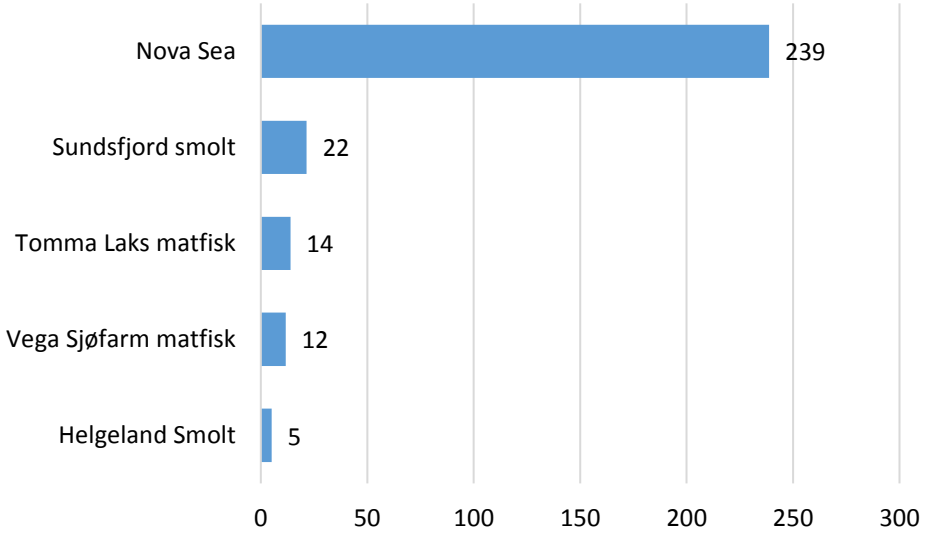

Figur 4 Sysselsetting fordelt på årsverk per selskap

Figur 4 viser fordeling på årsverk fremstilt av de forskjellige selskapene Nova Sea samarbeider med. Nova Sea Industri og Nova Sea Matfisk og administrasjon utgjør til sammen 239 årsverk, Sundsfjord og Helgeland smolt utgjør 27 årsverk, mens øvrige samarbeidspartnerne står for 26 årsverk.

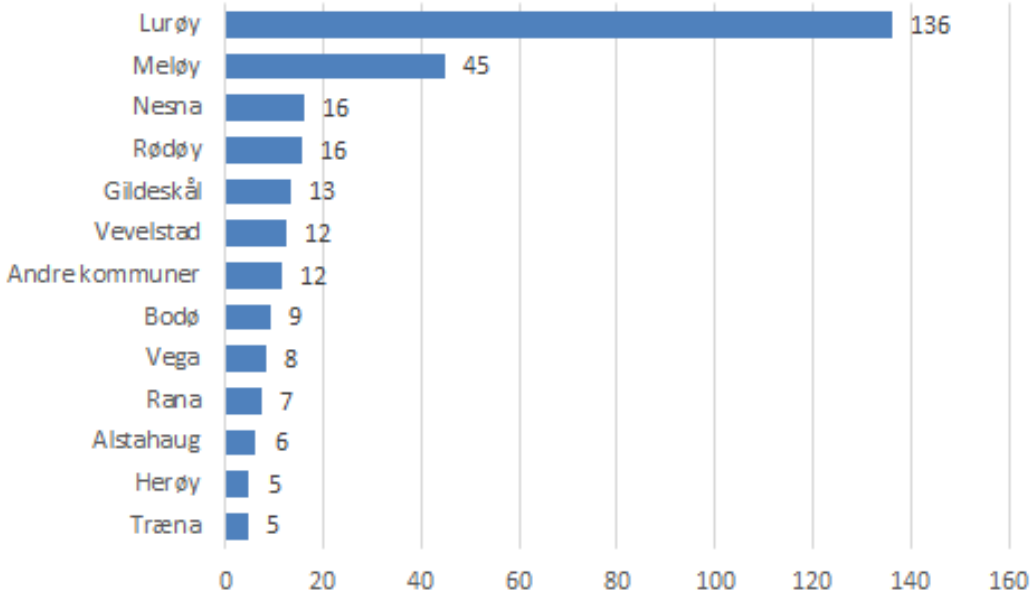

Figur 5 Antall årsverk fordelt på skattekommune i 2015

Figuren over viser fordelingen av årsverk per skattekommune. Når man ser på kommunene utfra geografi, ser man at 97 % av alle årsverk er i Nordland fylke. Lurøy kommune ligger på topp med totalt 136 av 291 årsverk.

Nova Sea ligger i Lurøy kommune, med slakteri- og videreforedlingsanlegget som også fungerer som administrasjonssenteret for gruppen.

3.1 Skatt fra ansatte

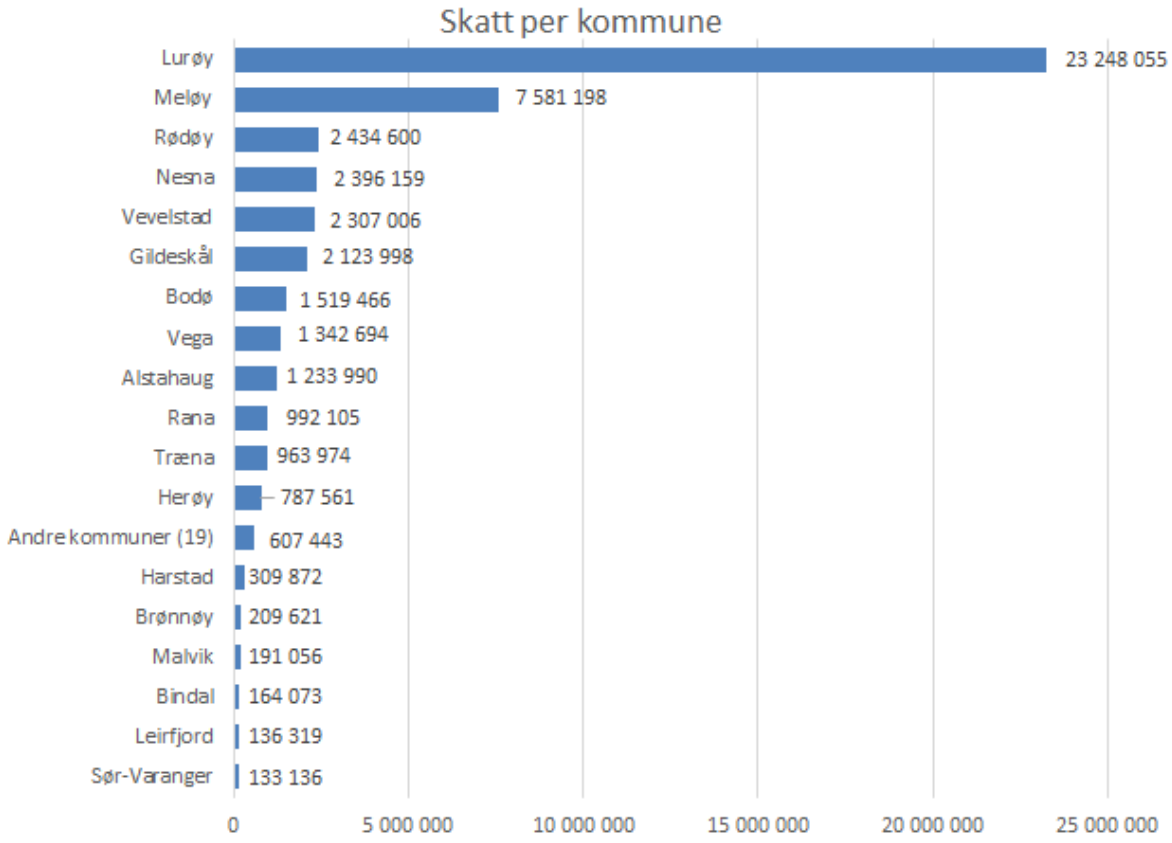

Figur 6 Skatt per kommune i 2015

Skattebidraget fra ansatte kommer på totalt 48,5 millioner og går til 37 kommuner i Norge. Her er Lurøy den største med over 23 millioner i skattebidrag. I tillegg har vi Meløy, Rødøy, Nesna og Vevelstad, som også ligger på Helgeland i Nordland, topper listen med til sammen nesten 15 millioner Resterende 32 kommuner får et skattebidrag på omtrent 11 millioner. Selskapskatten var samlet 131 millioner for 2015.

4 Innkjøp

4.1 Innkjøp etter fylke Nova Sea

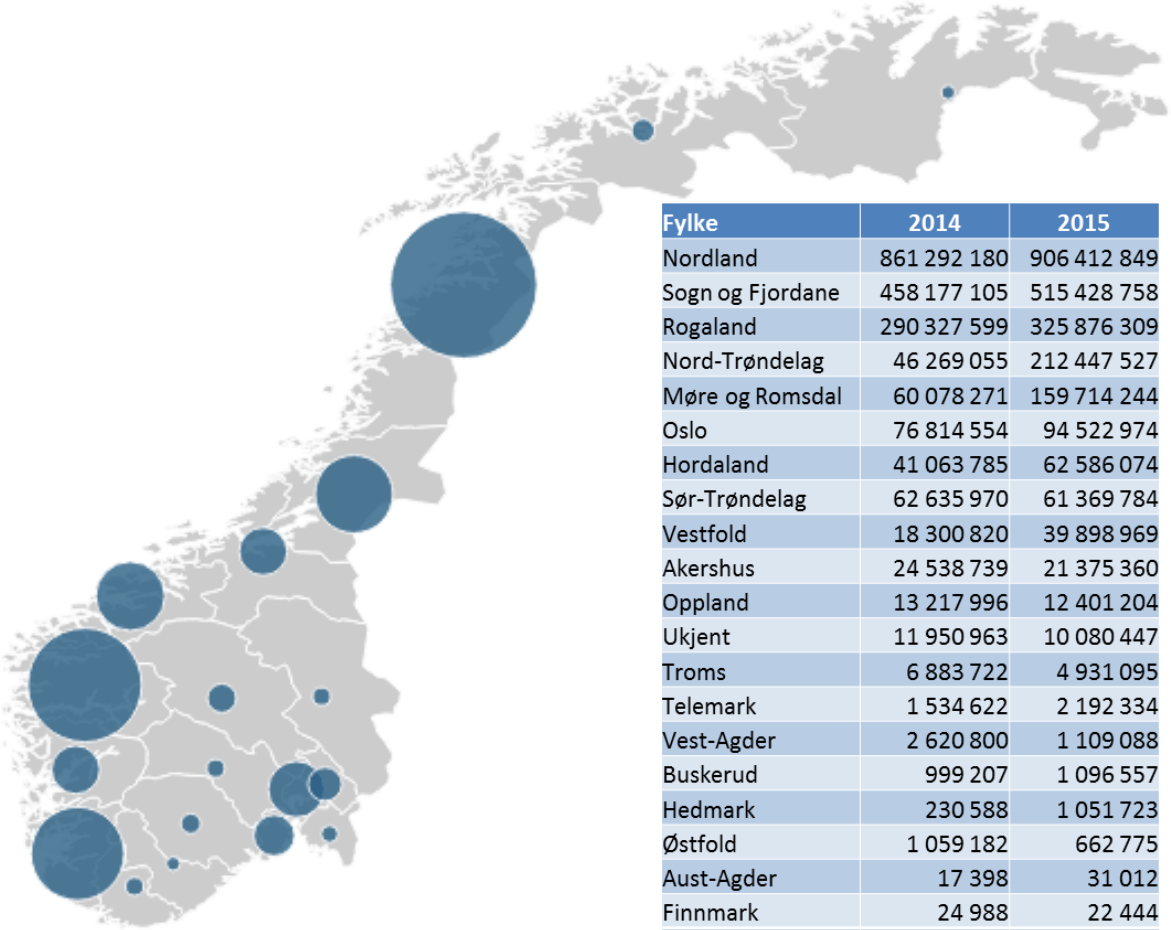

Fylke	2014	2015
Nordland	861 292 180	906 412 849
Sogn og Fjordane	458 177 105	515 428 758
Rogaland	290 327 599	325 876 309
Nord-Trøndelag	46 269 055	212 447 527
Møre og Romsdal	60 078 271	159 714 244
Oslo	76 814 554	94 522 974
Hordaland	41 063 785	62 586 074
Sør-Trøndelag	62 635 970	61 369 784
Vestfold	18 300 820	39 898 969
Akershus	24 538 739	21 375 360
Oppland	13 217 996	12 401 204
Ukjent	11 950 963	10 080 447
Troms	6 883 722	4 931 095
Telemark	1 534 622	2 192 334
Vest-Agder	2 620 800	1 109 088
Buskerud	999 207	1 096 557
Hedmark	230 588	1 051 723
Østfold	1 059 182	662 775
Aust-Agder	17 398	31 012
Finnmark	24 988	22 444
Totalt	**1 978 037 544**	**2 433 211 527**

Figur 7 Innkjøp fordelt etter fylke

Figuren viser at Nordland, Sogn og Fjordane og Rogaland er de fylkene hvor Nova Sea gjør flest innkjøp. Her er figuren litt misvisende da Ewos AS som er et fôrselskap fakturerer fra Flora i Sogn og Fjordane, men produksjonen ligger i Halsa som hører til Nordland. Det betyr at Nova Sea kjøper mer fra Nordland fylke, og mindre fra Sogn og Fjordane. Det totale innkjøpet for begge årene er på over 4,4 milliarder kroner med den fylkesfordelingen vi ser i Figur 7.

4.2 Innkjøp kommunefordelt

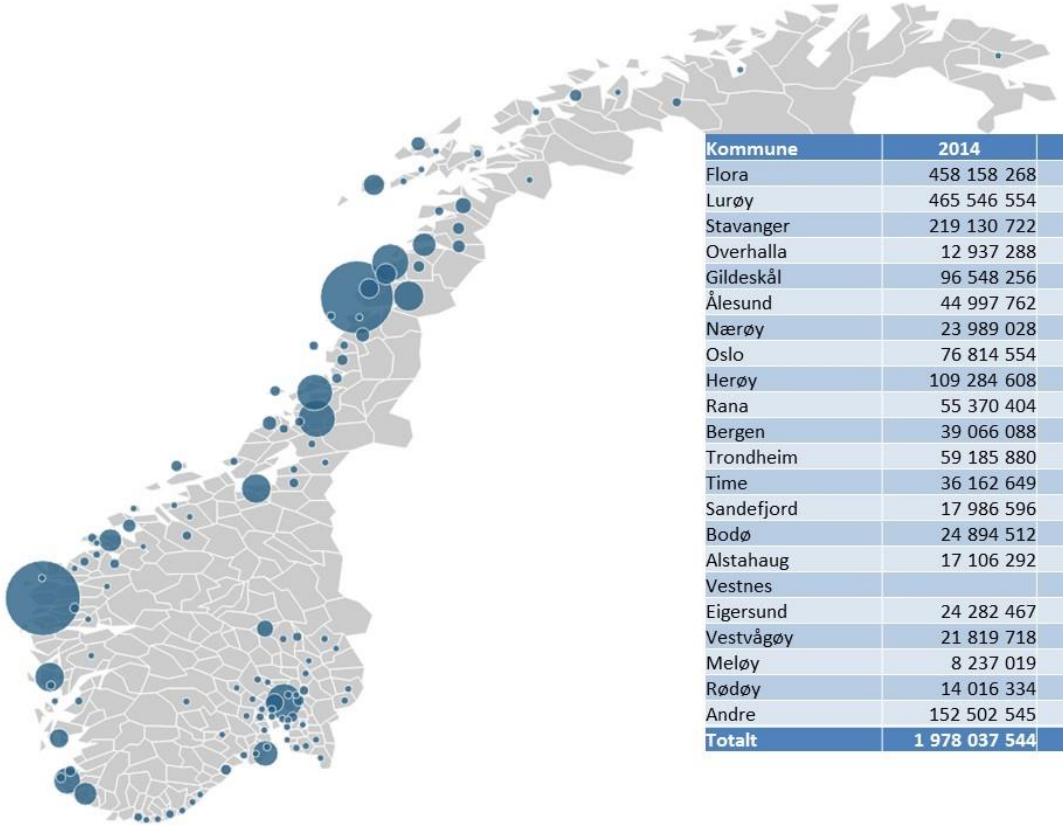

Kommune	2014	2015
Flora	458 158 268	514 313 383
Lurøy	465 546 554	483 960 557
Stavanger	219 130 722	230 608 672
Overhalla	12 937 288	104 857 559
Gildeskål	96 548 256	103 688 675
Ålesund	44 997 762	102 920 289
Nærøy	23 989 028	95 704 907
Oslo	76 814 554	94 522 974
Herøy	109 284 608	74 932 104
Rana	55 370 404	63 310 012
Bergen	39 066 088	58 799 330
Trondheim	59 185 880	58 635 264
Time	36 162 649	44 793 236
Sandefjord	17 986 596	39 617 479
Bodø	24 894 512	32 583 417
Alstahaug	17 106 292	31 558 386
Vestnes		30 000 000
Eigersund	24 282 467	29 872 461
Vestvågøy	21 819 718	24 163 805
Meløy	8 237 019	23 092 617
Rødøy	14 016 334	18 078 141
Andre	152 502 545	173 198 259
Totalt	**1 978 037 544**	**2 433 211 527**

Figur 8 Nova Sea, innkjøp i norske kommuner

Flora og Lurøy er de kommunene hvor Nova Sea gjør de største innkjøpene i verdi. I realiteten er dette fôr fra Ewos sin fabrikk i Halsa, Nordland og således burde dette vært allokert til Nordland. Nova Sea kjøper fra Ewos i Halsa, men får faktura fra Flora. Korrigerer vi for dette får vi et bilde som vist i Figur 9 som viser at Meløy blir størst i verdi.

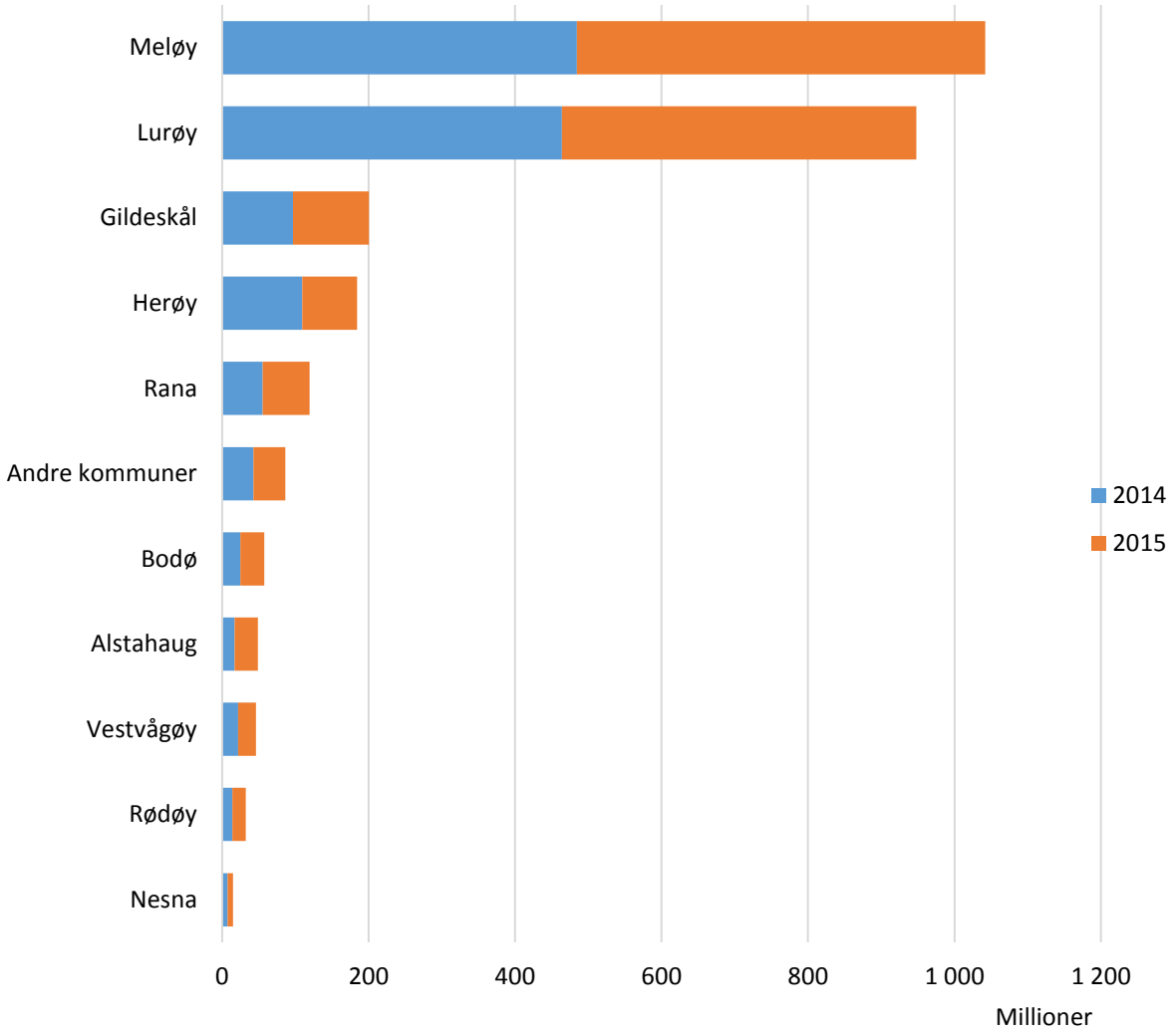

Figur 9 Innkjøp fordelt etter kommuner i Nordland fylke

Figuren over viser fordelingen av innkjøp i Nordland fylke. Av totalt varekjøp på vel 4,4 milliarder er nesten 2,8 milliarder fra Nordland fylke i perioden (2014 og 2015). Når vi har allokert fôrkjøpene til Meløy så blir verdien i denne kommunen 1,041 milliarder, Lurøy kommune følger deretter med 948 millioner, videre er det Gildeskål, Herøy og Rana.

4.3 Innkjøp etter næringskategorier

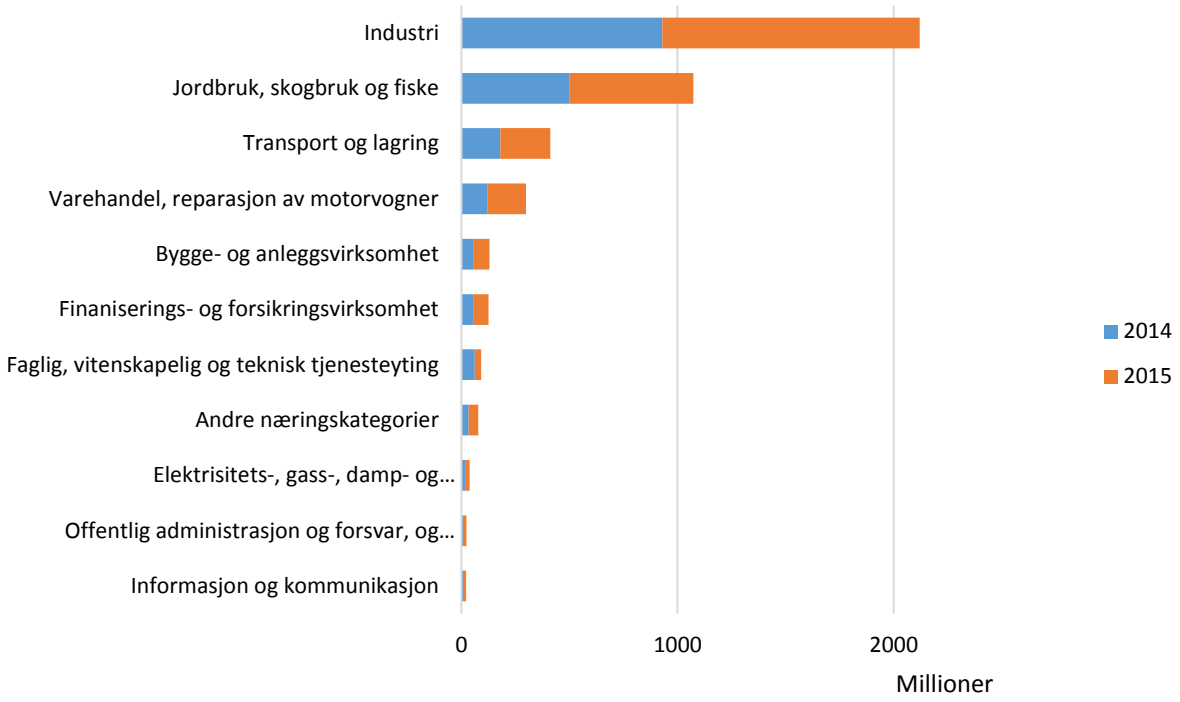

Figur 10 Innkjøp etter næringskategorier

Totalt innkjøp i løpet av 2014 og 2015 er på over 4,4 milliarder Nova Sea handler desidert mest av industrisektoren, med et totalkjøp på 2,1 milliarder. Dette er nær halvparten av totalt kjøp i verdi. I fra 2014 til 2015 var det en økning på 28 % på kjøp fra industrisektoren.

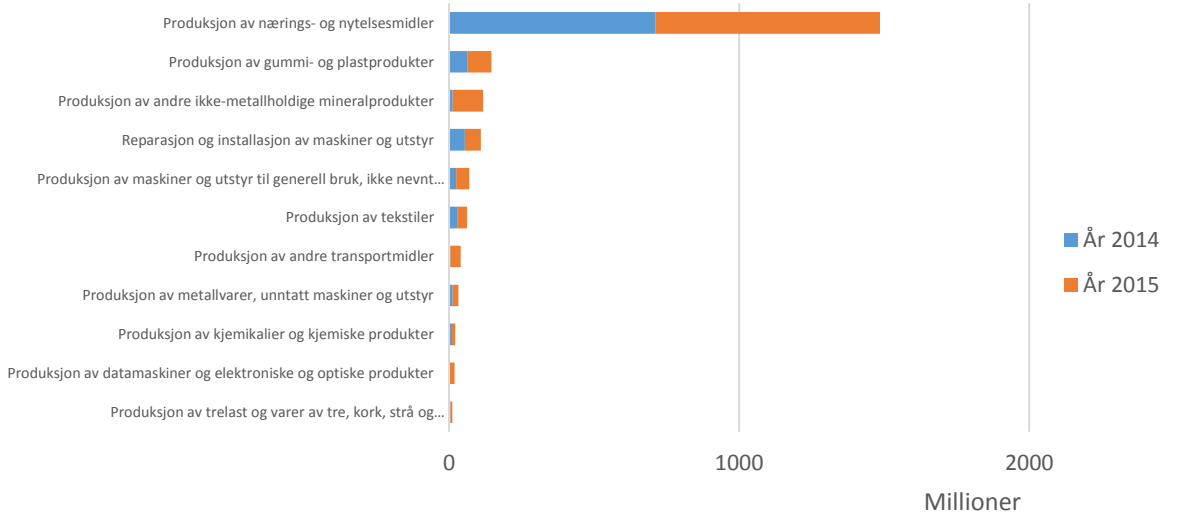

Figur 11 Innkjøp over 10 millioner i underkategorier av Industri

4.3.1 Fôr

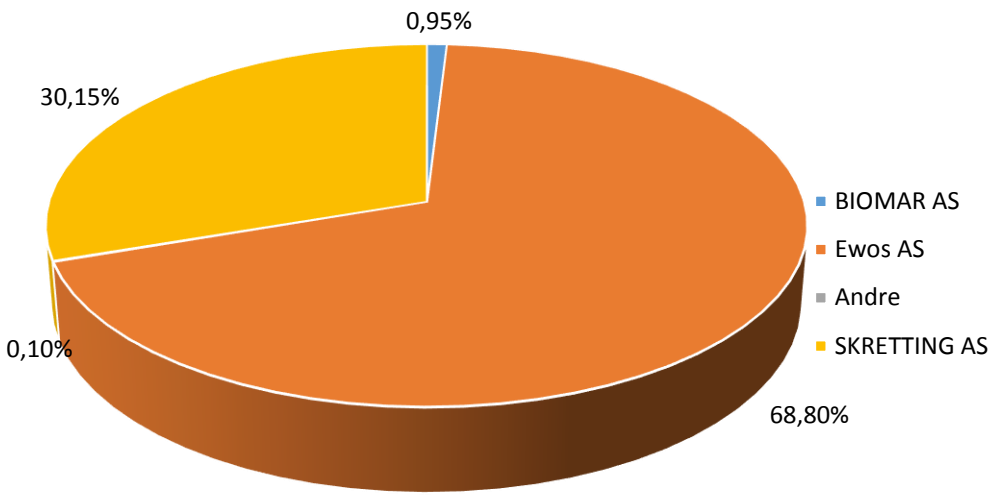

Figur 12 Fôrkjøp i 2014 og 2015

Nova Sea kjøpte fôr for totalt 1,5 milliard i 2014 og 2015. Nova Sea kjøper fra flere aktører, men det er 3 selskaper som er fremtredende, Biomar AS, Ewos AS og Skretting AS. Ewos AS står for hele 69 % av fôret. Ewos AS har fabrikker i Halsa, Florø og Bergneset, og leveransene til Nova Sea leveres hovedsakelig fra Halsa i Nordland.

4.3.2 Transport

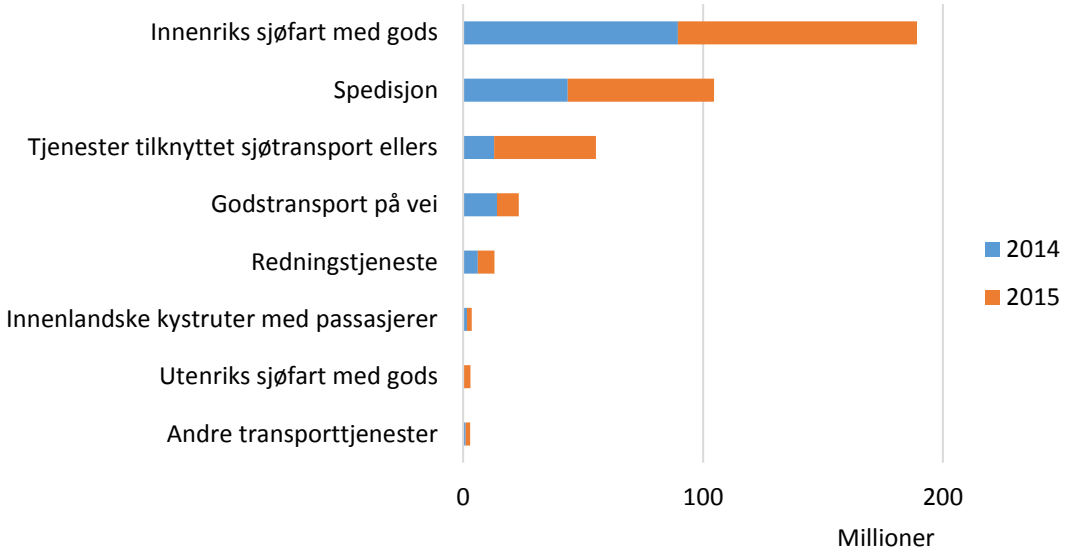

Figur 13 Kjøp av transport og lagring, 2014 og 2015

Nova Sea brukte rundt 400 millioner på transport og lagring i årene 2014 og 2015. Her ser vi at innenriks sjøfart med gods står for nesten halvparten, med 190 millioner på begge årene. Hovedleverandøren er Norsk Fiskeritransport i Nord-Trøndelag som står for omtrent en fjerdedel av kategorien. Spedisjon, som er den nest største kjøpsposten, økte med over 17 millioner fra 2014 til 2015. Dette er en økning på nesten 40 %. Thermo-Transit Norge AS i Møre og Romsdal er hovedleverandør med salg på 73 millioner i denne kategorien.

4.3.3 Varer og tjenester

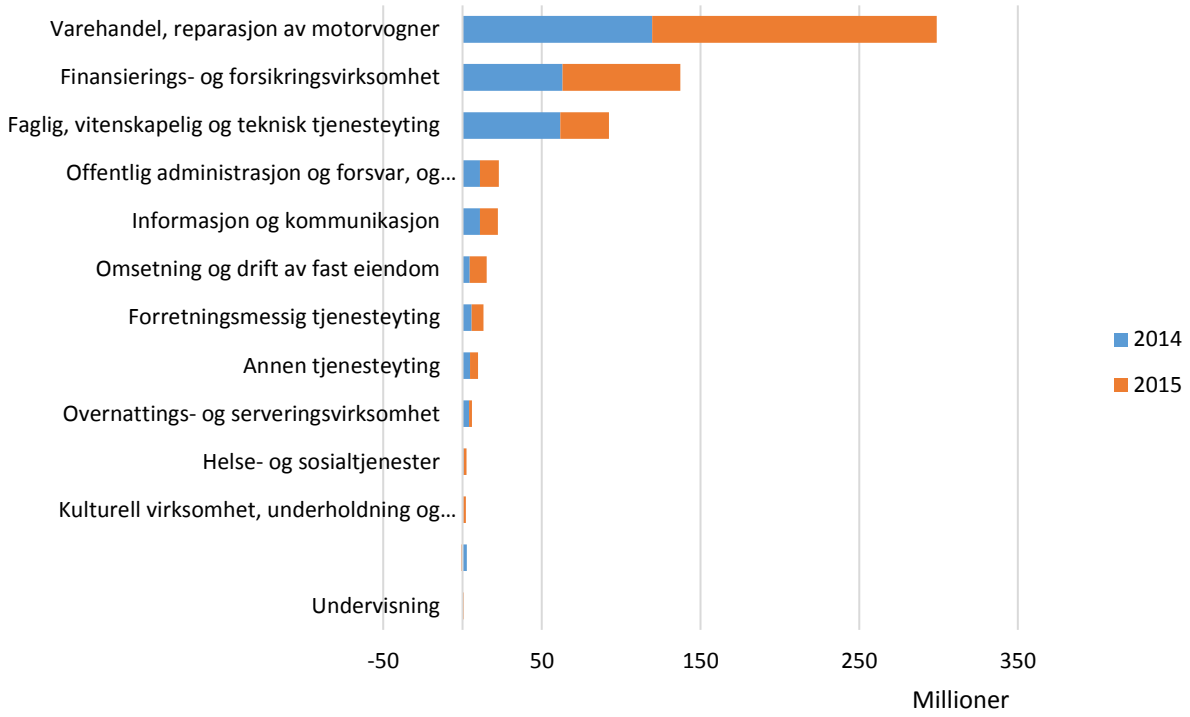

Figur 14 Varer og tjenester

Figuren over viser totalt innkjøp av både varer og tjenester i 2014 og 2015.

4.3.3.1 Varer

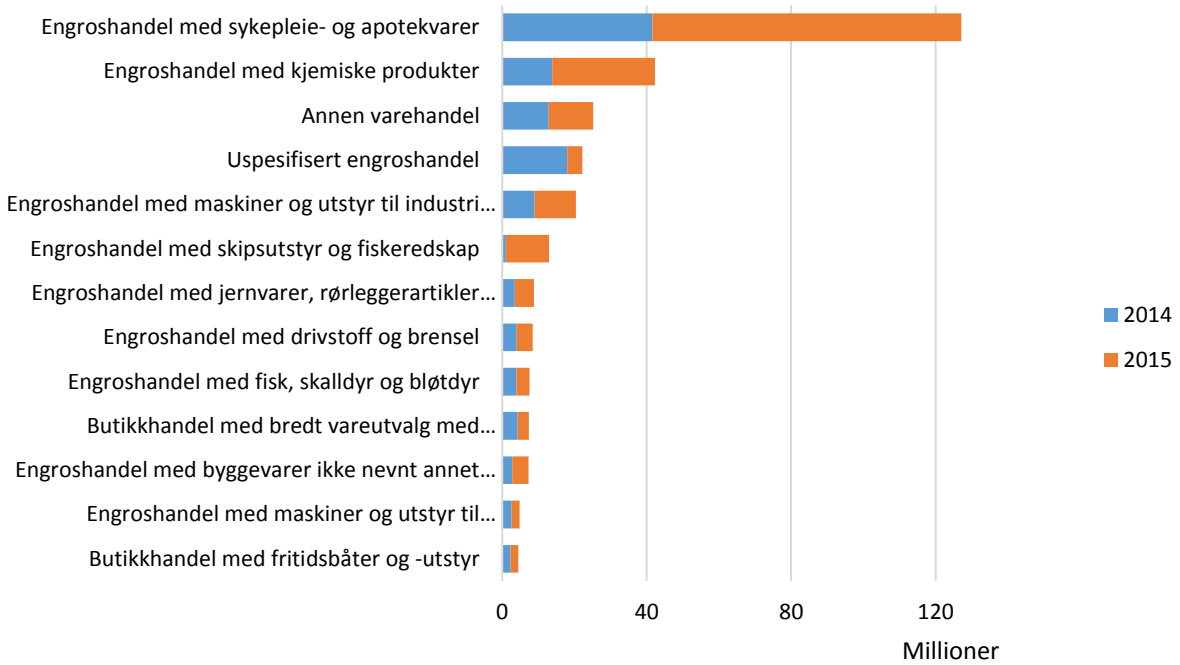

Figur 15 Varehandel 2014 og 2015

Nova Sea handlet inn varer for nesten 300 millioner kroner i løpet av 2014 og 2015. De største kategoriene av varekjøp er engroshandel med sykepleie- og apotekvarer, og engroshandel med kjemiske produkter.

Engroshandel med sykepleie- og apotekvarer er det segmentet Nova Sea kjøper desidert mest med over 127 millioner på to år. Av de 127 millionene er Europharma AS den største leverandøren med 79 % av varene. Aqua Pharma AS står for nesten alle resterende kjøp, da de har 20 % av varekjøpene. Engroshandel med kjemiske produkter har også bare en stor hovedleverandør, Chemco AS, som står for 38 av 42 millioner denne kategorien produserer.

4.3.4 Tjenester

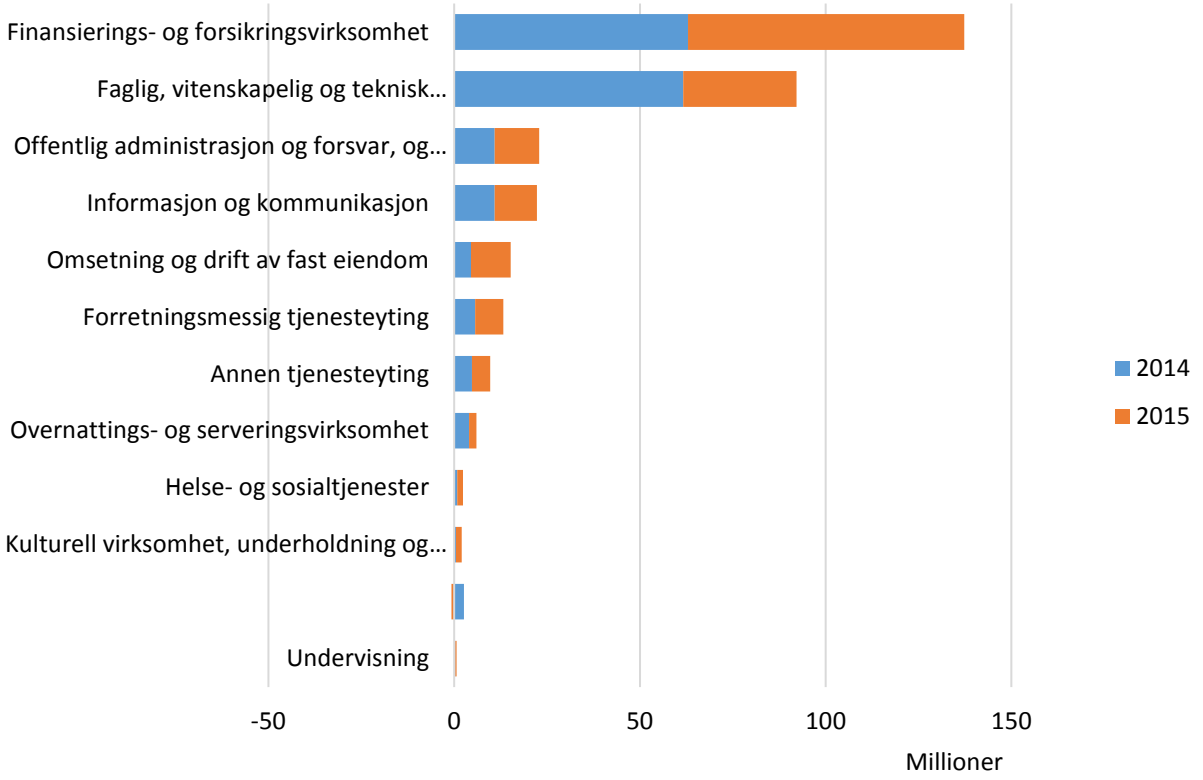

Figur 16 Kjøp av tjenester innenfor ulike tjenestekategorier

Nova Sea kjøpte inn tjenester for 326 millioner i løpet av 2014 og 2015. To kategorier er fremtredende - Finansierings- og forsikringsvirksomhet og Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting. Finansiering- og forsikringsvirksomhet ender opp på 137 millioner på de to årene og har hatt en økning på 18 % fra 2014 til 2015. Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting hadde en nedgang i 2015 på 50 % fra 60 millioner i 2014 til 30 millioner i 2015.

5 Regionale og lokale ringvirkninger

Nova Sea har sitt hovedsete på Lovund i Lurøy kommune. I Lurøy er slakteri- videreforedlingsanlegget som også er administrasjonssenteret for gruppen. Nova Sea har havbruksrelatert aktivitet i 13 kommuner. De største lokalitetskommunene for matfisk er Meløy, med 6 lokaliteter etterfulgt av Vevelstad og Rødøy med 5 og 4 lokaliteter. Aktivitetsområdet ser vi i Figur 17.

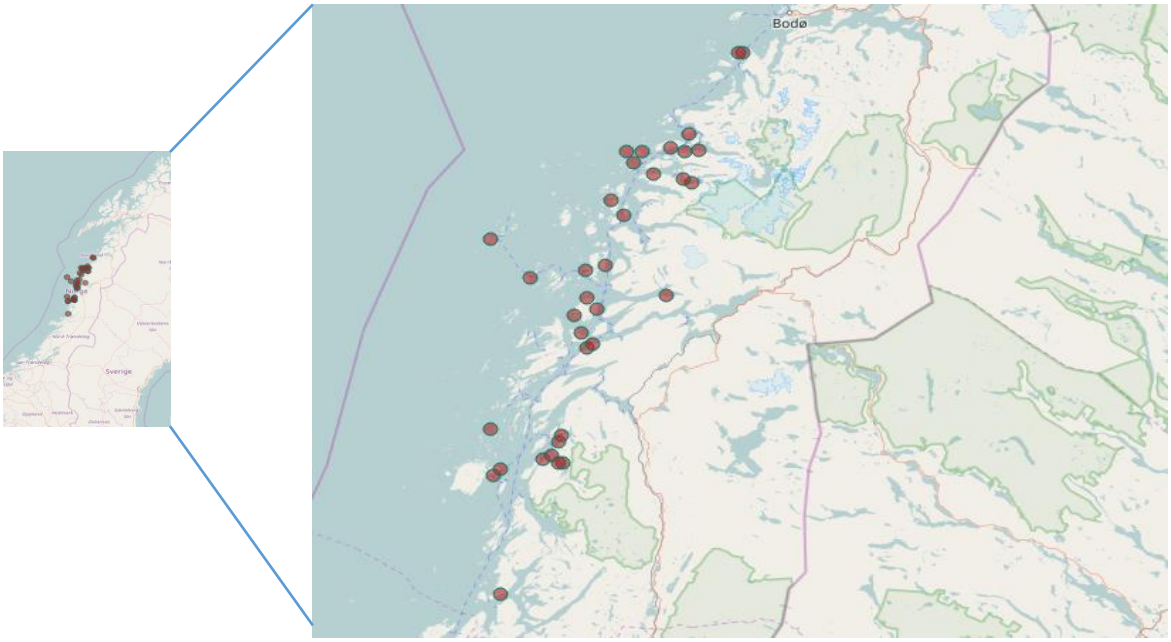

Figur 17 Aktivitetsområdet til Nova Sea og samarbeidende bedrifter

5.1 Kjøp i kommuner hvor Nova Sea har lokaliteter

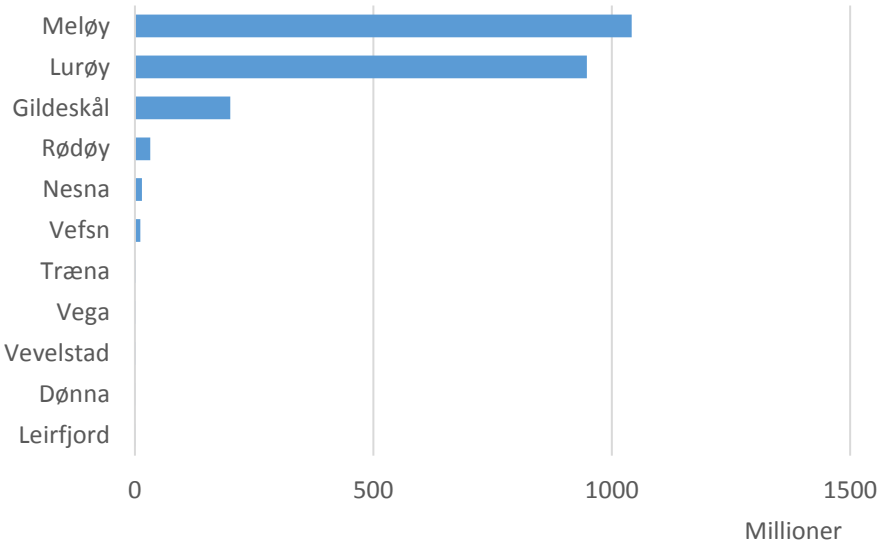

Det er samlet gjort innkjøp i kommuner som Nova Sea opererer i for vel 2,7 milliarder på 2 år. Da er fôrkjøp fra Ewos lokalisert til Meløy kommune.

ISBN 978-82-8296-443-2 (trykt)
ISBN 978-82-8296-444-9 (pdf)
ISSN 1890-579X